

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6,50 —
mesec 2,20 —

V upravnstvu prejemam:

za
celo leto naprej 30 K — h
pol leta 15 —
četrt 7,50 —
mesec 2,50 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 104.

V Ljubljani, v sredo 7. maja 1902.

Letnik XXX.

Na begu pred sodno dvorano.

»Ostdeutsche Rundschau«, glasilo Wol-
fovih pristašev, se je nekaj časa zabavala s
tem, da je ponatiskavala v nemškem prevodu
najbolj umazane »Narodove« napade.

Tu se je seve s posebnim veseljem za-
ganjala v dr. Šusteršiča, očitajoč mu
»umazane roke« od žindre in še razne
druge oslarije, koje je našla v »Slov. Na-
rodu«. Ravno tako se je zaletavala v dr. J.
Ev. Kreka, pobravši iz »Naroda« zlagano
notico, da je mej lanske volivno borbo vo-
livce zaprisegel, da morajo njega voliti.

Toda veselja je bilo kmalo konec. Dr.
Šusteršič in dr. Krek nastopila sta proti
»Ost. Rundschau« pravdno pot in še ta
mesec se je imela vršiti razprava pred
dunajskimi porotniki.

Spočetka, ko je bila tožba vložena, so
bili okoli »Ost. Rundschau« jako zmago-
nosni. V celjski »Deutsche Wacht« in dru-
gih listih enake baže so zapretili, da bodo
dr. Šusteršiča v sodni dvorani
moralno uničili.

Začeli so nabirati material in imeli so
v to svrhu razni vsenemci tudi daljše kon-
ference z našimi liberalci. Toda nosovi vse-
nemcev postajali so vedno daljši. Znan libe-
ralec jim je menda rekel: »Da, mi v Ljub-
ljani lahko pišemo, kar hočemo, ker nas
ljubljanški porotniki vedno oprostijo — tukaj
na Dunaju pa ne vem, kako bi šlo; mi ne
moremo Šusteršiču nič nečastnega dokazati,
mož je prečist...«

In nabirali so material naprej, oskrbeli
si tudi znane »žlindre« razsodbe kamni-
škega in ljubljanskega sodišča v nemškem
prevodu. Tu so nosovi postajali še daljši.
Odlični juristi so jim rekli, da noben ob-
jektiven človek na te razsodbe ne bode dr.
Šusteršiču časti jemal.

Tako so se prepričali, da ni nič, in
prosili za poravnavo. Ko se je dr. Su-
steršič branil poravnave, razpisal je pred-
sednik porotnega sodišča nadsvetnik Gra-
nichstätten posebno obravnavo v svrhu
poravnave in le njegovemu finemu in takt-
nemu posredovanju se je posrečilo privedi
do poravnave.

»Ostdeutsche Rundschau« je morala na
podlagi informacij, to je na podlagi vsega
materijala, kar ga je mogla dobiti od slo-
venskih liberalcev, ne le v nedeljskem listu
preklicati vse svoje žalitve, inkluzivno »žlin-
dre« — temuč morala se je tudi
obvezati, da povrne vse prav-
dne stroške tako v zadevi dr.
Šusteršiča, kakor v zadevi dr.
Kreka.

Tako sta dr. Šusteršič in dr. Krek do-
bila sijajno zadostilo od naj-
hujših sovražnikov.

»Narod« in sorodni listi pa bodo seveda,
zanašajoč se na naklonjenost večine takih
krogov, iz katerih se rekrutirajo ljubljanski
porotniki, še naprej obrekovali in mazali.
Njim ne da miru, da ostane resnica,
da so najumazanejši in najnesramnejši listi.
Dober tek želimo tudi za bodoče vernim
čitateljem. Po odkriti izjavi tako strupenega
sovražnika vsega slovenstva in katoličanstva,
kakor je »Ostdeutsche Rundschau«, da ves
»dokazni material« slovenskih liberalcev ne
zadostuje, da bi vzdržal le eno
žaljivo besedo o dr. Šusteršiču ali
dr. Kreku — so tudi naši libe-

ralci pred široko javnostjo
moralno sojeni.

Škandalno afero napraviti v parlamentu,
s pomočjo tuleče teroristične množice in iz-
vestnih »štreberjev« — je lahko. Pred ob-
jektivnimi, poštenimi in omikanimi porot-
niki pa d o k a z o v a t i — to je drugo.

Sedaj pa naj »Narod« zopet z loparjem
pride. Potreben ga je — ker Plantan se ni-
kakor ne upa pred porotnike, ne pred ljub-
ljanske in ne pred dunajske, akoravno se
mu je v ljubljanskih in dunajskih listih za-
d o s t i reklo povodom njegove disciplinarne
razprave. Toraj mora lopar — proti dr. Šu-
steršiču pomagati!

Za resne ljudi je pa zadeva re-
šena.

Cis in Trans.

To sta Vam čudna dvojčka, pravo sve-
tovno čudo. Ze nad 40 let sta stara, torej
poznata življenja trnjeva pota in vsakdanje
skrb, vendar živita brezskrbno, kakor za
mlade dni: Od danes do jutri, za drugo
naj Bog skrb. Sinova sta enega očeta, in
vendar različne nravi; zvezana sta in zra-
ščena, da se po nju telesih pretaka ista kri,
toda loči ju dvojno srce, dvojna glava,
dvojna obleka.

Cis je miren, potrpežljiv, prijenljiv,
Trans je vihrav, ognjevit, zadirčen, nagajiv,
kakor divje puste svobodni sin. Skupaj sta
hodila v šolo. Cis je marljivo tičal v knjigah,
da si nabere naukov in zakladov za življenje,
Trans si je naročil židovskega učitelja, da
mu vodi gospodarstvo, sam pa se udajal
veselju in športu. V hiši ni bilo nikdar
reda, vedni prepir in ropot za prvenstvo.
Trans je ob vsaki priliki in nepriliki, ko
sta hodila skupaj na izprehod, svojemu bratu
podstavljaval noge, porival ga v jarek, tudi
posegel mu v lase. Cis ga je svaril in rotil,
a konečno udano prenašal vsakojako gorje.
Kot zraščena dvojčka morata skupaj legati
spat. Ubogi Cis: Ob stranici postelje mora
stati, ko Trans na mehki žimi prešerno
leži ter brezskrbno smrči. In kolike križe
ima Cis, ako gre z bratom na popotovanja,
da si ogledata tuja mesta in vasi, trgovino
in ljudi, tovarne in kavarne, armade in na-
sade. Trans ima vedno svoje muhe, svoje
namene in načrte. Kar njemu prija, to mora
Cis hvaliti in storiti. Trans določuje pot, a
potnino naj plača Cis. Trans naroča cigansko
godbo ter se brati z veseljaki, plačuje pa
iz listnice svojega brata.

Ni čudno, da se je Cis naveličal takega
življenja in je začel misliti na ločitev, ako
Trans ne podpiše druge pogodbe za skupno
življenje. Bilo je namreč l. 1867, ko so oče
grof Beust za novorojena dvojčka napravili
pogodbo na deset let. Po tej pogodbi imata
Cis in Trans skupnega vladarja kot nositelja
državne oblasti, dalje kot skupni upravni
organ skupno ministerstvo za vnanje posle,
vojne in skupne finance. Transovi varuhi
pa so že tedaj tolmačili to pogodbo po
svoje, ne pa v duhu in smislu zakona.
Priznali so eno fizično osebo vladarja, a
mislili dve različni pravni osebi. Trans je
ob vsaki priliki polagal največjo važnost na
to pravno stališče, ker v svoji megalomaniji
računa z mogočim slučajem, da dobi svo-
jega vladarja, ki ni samo pravno, ampak
tudi po osebi ločen od bratovega.

In kako zamotana, zapletena in umetno
skovana je skupna uprava. Dualizem, dele-
gacija, kvota, deputacija, nuncij, renuncij,

to so skovane besede za nove pojme in
umetne naprave, katerih ne poznajo druge
države. Organi, ki izvršujejo sklepe teh
umetnih amfibij, niso v pravem pomenu
besede višja ministerstva skupne države,
marveč »magyar orszaga«. Delegaciji sta
odseka obeh državnih zborov, in Trans
skrb, da nimata niti sence skupne na-
prave. Vsaka zboruje zase ter pošilja »nun-
cije« drugi. Torej dvojna država, dvojna
volja. Le v skrajnem slučaju glasujeta sku-
paj, in Trans vedno skrb, da mu Cis po-
sodi potrebnih glasov.

Trans pa je tudi delegacijama pristrigel
peruti, ker je »trgovinske pogodbe in vse
državne nagodbe, tiče se obeh polovic«
pridrži parlamentoma dobro vedoč, da ima
njegov parlament močnejše hrbtišče nego
delegacija. So še druge »izjeme«, katere
Trans »od časa do časa« uporablja za svoje
koristi. Mej temi so najvažnejše trgovinske
in carinske nagodbe. Te so že nad 40 let
izročene Transu na milost in nemilost. V
zraku visé, ker se Trans niti ne zmeni za
jasne določbe. Te pa so take, da ne velja
reciprociteta ne na upravnem, ne na tarif-
nem, ne na davčno-tehničnem polju. Skratka:
Trans brez razlike strank stremi za samo-
stojno ogrsko veliko državo, ki bi bila ne-
odvisna od avstrijskega vpliva. Trans se je
redil, gradil palače, železnice, umetno vzgajal
industrijo, preko Hrvaške pograbil Reko, da
se more z madjarskimi zastavami ponášati
na odprtem morju. Le bodočnost pokaže, ali
se uresničijo Transu mamljive sanje.

Trans ima sicer debelo glavo in velik
želodec, a šibke noge, ki delajo le kratke
korake. Zato pa ne sklepa dolgih pogodb
in sreden je, ako živi v samih provizorijih,
ki služijo njegovim namenom. V kalnem je
dobro ribariti, ker klini in karpi ne zapazijo
goljufivega trnka.

Posebno sebičnost pa kaže brat Trans,
kadar je treba plačevati skupne troške za
vnanje zadeve, skupno armado in finance.
Pravic zahteva nad polovico, a dolžnostij
prizna slabo tretjino. Pri vsaki obravnavi,
ki jo Cis in Trans vršita po kvotnih
deputacijah, je kričava barantija za
molžno kravo.

Ta barantija je najpoučnejša točka avstro-
ogrskih nagodb. Krava je privezana pri jaslih.
Brat Trans stoji z golido pri vimenu, Cis pa
kravi v gobec tlači deteljo in otrobi. Arpadov
potomec je namreč trdno prepričan, da je
lepše dajati, nego jemati, zato kot kavalir
prepušča Cis, da klajo polaga v jasli. Že
davno so v Avstriji spoznali vsi krogi, da
je predraga ta državna krava. A smili se jim,
da bi lakoto trpela, in nosili so dalje, četudi
na up. In tega bodi konec. Ali
poštena pravična nagodba ali
n o b e n e. Avstrija je močna dovolj, da
sama oskrbi svoje gospodarstvo, če ni dru-
gače, Madjari pa si naj kupujejo svoje bre-
geše za svoje novce.

Vsi avstrijski narodi bodo hvaležni Kör-
berjevi vladi, ako odločno in vstrajno brani
avstrijske koristi. Madjari preté z ločitvijo,
Avstrijci jim odgovarjamo: Bog nas varuj
takih prijateljev!

Avstrijska delegacija.

Včeraj popoldne je imela avstrijska
delegacija prvo sejo. Predsednikom je bil
izvoljen dr. B ä r n r e i t h e r, ki v svojem
nagovoru izraža željo, da se tudi v bodoče
ohrani mir mej državami. Govornik dalje

naglašja, da vojna uprava zahteva večji zne-
sek za velike reforme. Trgovinske pogodbe
in nagodba z Ogrsko sicer ne spadajo v pod-
ročje delegacij, vendar ta važna vprašanja
spopolnujejo politično podobo skupnih ob-
ravnav. Govornik konča s trikratnim »hohe«
na presvetlega vladarja. Nato je bil pod-
predsednikom izvoljen grof V e t t e r. De-
legacija je izvelila verifikacijski in peticijski
odsek, nato so bile prečitane razne interpe-
lacije. Delegat D o b e r n i k interpelira za-
radi kolodvora v Pontebi. K l e e w e i n in
tovariši interpelirajo ministra za vnanje
posle glede prodaje konj za a n -
g l e š k o a r m a d o. Interpelacija naglašja,
da bi Avstrija v slučaju vojske sama ne
imela dovolj konj. V u k o v i ć interpelira,
ali je minister za vnanje posle storil po-
trebne korake, da iz Transvala izgnani Av-
strijci, večinoma Hrvatje, dobe primerno od-
škodnino. Dalje interpelira Vuković, zakaj
je konzulat v Buenos Aires neugodno po-
ročal o neki trgovski tvrdki, katere na-
čelnik je Dalmatinec. Konečno interpelira
Vuković drž. finančnega ministra, zakaj je
bosanski uradnik spremljal deputacijo bo-
sanskih trgovcev v Budimpešto in zakaj se
s tem daje prednost le eni državni polovici.

Delegaciji je bil predložen skupni dr-
žavni proračun, ki znaša 372,437.836 kron,
in je za 8,431.193 kron višji od lani. Ako
pa prištejemo še 38 milijonov za nove to-
pove in druge kredite, znaša ves proračun
427,241.515 kron troškov. Troški za kitajsko
ekspedicijo so znesli 12,63 milijonov, ki pa
so pokriti z odškodnino, ki jo morajo pla-
čati Kitajci. Proračun bosanske uprave iz-
kaže letos 274.498 kron prebitka. Dohodki
pa znašajo 6,385.464 kron. Ako te dohodke
odštejemo od skupne redne potrebščine, iz-
naša čista potrebščina 366,052.272 kron. Ta
potrebščina se deloma pokrije s čistimi do-
hodki carine, ki se za letos proračunava po
odbitih upravnih troških na 112,848.689 K.
Torej znaša skupna potrebščina, ki se mora
pokriti s kvotnimi prispevki, 253,203.683 K.
Ker je kvota 65:6 : 34:4, torej odpade
od skupne potrebščine na Av-
strijo 166,101.616 kron, na
Ogrsko 87,102.066 kron.

Nagodbena pogajanja.

Ministrski predsednik Koerber je včeraj
došel v Budimpešto, toda, kakor poročajo
poloficiozni listi, samo radi opravil pri otvo-
ritvi delegacijskega zasedanja. Z nagodbenim
pogajanjem neki to potovanje ni v nikaki
zvezi, ker se je pogajanje po Szellovi krivdi
sedaj sploh prekinilo. »Montagsrevue« vsled
tega trdo napada ogrsko vlado, ki v eno-
mer zavlačuje rešitev tega vprašanja in po-
vzroča nove težkoče. — Nasprotno pa ve
poročati »Pressb. Tagblatt«, da ostane Koer-
ber kake tri dni v Budimpešti, a da je po-
ložaj silno kritičen in da se splošno priča-
kuje krize v avstrijskem ali pa ogrskem
kabinetu. Izmej ogrskih ministrov povzro-
čuje največ težkoč poljedelski minister Da-
rányi v zadevi avtonomnega carinskega ta-
rifa in trgovinske pogodbe.

Razni dunajski listi, mej njimi posebno
»N. Fr. Presse«, so prepričani, da se v teh
dneh obnove pogajanja in tudi završe, naj
si potem izpadejo tako, kakor želi ogrska
vlada, ali drugače. Odlasalo se sedaj več ne
bo z rešitvijo tega vprašanja, ker dvanaesta
ura je že odbila, in konečne rešitve je prič-
akovati še ta teden.

Iz Budimpešte javljajo, da bo krona
posegla v nadalnje razprave, če bi se po-

kazalo, da se vladi nikakor ne bota mogli sporazumeti. Dalje se poroča, da je Koerber samo radi tega odpotoval v Budimpešto, ker je bil pozvan h kronskemu svetu, ki se je vršil včeraj popoldne od 2. do 4. ure ter se pečal z delegacijama. Če se bo ministarski predsednik tudi udeležil nadaljnjih dogovorov s Szellom, pa se nikakor ni določeno in se to uresniči le tedaj, ako se Koerber danes ne povrne na Dunaj.

Mažari proti stadlerju.

Omenili smo že, da je znani ugovor hrvaških škofov, ki ga je vročil sv. očetu nadškof Stadler, silno ogorčil vladne mažarske kroge ter da so mu že tedaj napovedali ukor. Sedaj pa poročajo iz Zagreba, da je eno mesto iz Stadlerjevega protesta na Vatikan v stvari zavoda sv. Jeronima tako razdražilo nasprotnike hrvatstva, da resno mislijo na sodno postopanje proti nadškofu. To mesto iz protesta se namreč glasi: »Stvar je danes predobro poznana, da so vražniki Hrvatov, a posebno Mažari, delujejo z vsemi močmi na to, da nam Hrvatom in vsem našim zavodom ugrabijo hrvatsko ime.« To je po njih mnenju prestopok po §§ 300. in 302. kaz. zak., češ, da je ščuvanje proti narodnosti. Nadškof Stadler, pravijo dalje, je bil tudi pozvan k baronu Appelu, da sam pove, so li citirane besede res njegove. Vir trdi, da nadškof ni preklical teh besed, marveč je odgovoril sledeče: »Tridesetletna ustavna zgodovina te države je neoporečen dokaz, da so moje besede o avstro-ogrski diplomaciji in o Mažarih resnične.« Dalje se piše, da je bil Stadler zaslišán tudi že na najvišjem mestu in da je tam še odločnejše in podrobneje dokazoval upravičenost svoje obtožbe, kar pa je pri dunajskih politikih provzročilo pravo zgražanje. — No, Mažari so res zmožni iztakniti kje kak paragraf proti možu, ki se bori edino le za zjamčene pravice svojega naroda.

Tolstoj in češka akademija.

Javili smo že, da je češka Frana Josipa akademija mej drugimi izvolila Tolstega za zunanjega častnega člana, ki ga pa cesar ni potrdil. Praški »Czas« sedaj ve poročati, da je akademija dotični akt poslala naučnemu ministerstvu. To ga je izročilo protektorju akademije, nadvoj. Franu Ferdinandu. Ta pa je, tako trdi list, črtal Tolstega iz imenika in ga potem predložil cesarju v potrjenje. Tako je prišlo, da Tolstoj ni postal častni član Fran Josipove akademije v Pragi.

Kulturni boj v Italiji.

Italijanska vlada, ki na vse mogoče načine ščiti socialiste, anarhiste in celo framašone, je vprizorila te dni nepopisno gonjo proti rafajzinovim posojilnicam, ki jih ustanavljajo z veliko vnemo in lepim vspehom katoliški ljudski voditelji. Kolik blagoslov za ljudstvo so ti denarni zavodi, ve pač samo tisti, ki je občutil trdo pest italijanskega oderuha. Te naprave pa hoče sedaj italijanska vlada uničiti iz samega strahu pred rastočo močjo »klerikalizma«. Namerava jih namreč spraviti pod državno nadzorstvo ali podržaviti. Umevno je, da bo ljudstvo do takih zavodov izgubilo takoj vse zaupanje, ker ima le preveč vzgledov, kako se gospodari v državni upravi. Zavodi bodo propadli v največjo kvar prebivalstva. Dotični zakonski načrt se v kratkem predloži parlamentu, kjer bo kajpada tudi prodr, ker se gre proti »klerikalstvu«. Tako italijanska vlada dosledno izvaja svoj načrt, namreč: zatiranje katoličanstva na troške javnega ljudskega blaga.

Burska vojska.

Burom bližje stoječi krogi zatrjujejo, da sedanja mirovna pogajanja ne bodo imela nikakega pozitivnega vspeha. Dokler Angleži ne zagotove Burom popolne neodvisnosti burskih republik in najširše amnestije tudi za kapeke vstaše, tako dolgo ni misliti na mir. Vojska bo trajala, dokler imajo Buri le eno patrono in en sam grizljaj. Kajpada se to ne more trditi s tako gotovostjo, kakor to trdijo angleški žurnalisti, ki pravijo, da se že jutri sklone mir, pri tem pa niti najmanj ne poznajo mnenja Chamberlainovega in Brodrickovega, še manj pa mnenja burskih voditeljev.

Velike preglavice povzročajo Angležem kolonije, ki nikakor niso voljne na račun vojske trpeti kakke škode in so voljne tudi

z orožjem v roki braniti svoje interese in pravice.

Iz brzojavk.

Nemški državni zbor je brez daljše debate vsprejel predlog centra glede odprave zakona proti jezuitom in verski svobodi. — Nagla sodba v Poltavi. Ruska vlada je izdala povelje, naj se uvede nagla sodba v petih okrožjih okraja Poltava. — Bolgarsko sobranje je otvoril knez Ferdinand s prestolnim govorom, v katerem pravi, da bo vlada skušala utrditi razmere z Rusijo in drugimi velesilami. — Ožje volitve v Franciji. Waldeck-Rousseau je izdal novo okrožnico. V tej prepoveduje, da bi volivci hodili trumoma na volišče pod vodstvom oseb, od katerih so kakorkoli odvisne. To baje nasprotuje načelu tajne volitve. Da ta okrožnica ni naperjena proti nasprotnikom krščanstva, je umljivo. — Brisson je odpotoval v Marzijo, kjer kandidira. — Vstaja na San Domingu. Predsednika so vstasi strmoglavili. V glavnem mestu vlada sedaj mir.

Književnost in umetnost.

Koncert »Glasbene Matice«.

V soboto, dne 10. maja priredi »Glasbena Matica« v zgornji veliki dvorani »Narodnega Doma« družbinski koncert (tretji redni koncert letošnje sezone) na korist fondu za nakup koncertnega klavirja. Sodelujejo: gospa Julija Ferjančič (sopran), gospice Marija Moos (alt), Olga Plautz (mezzosopran) in Pavla Rozman (klavir) in g. Josip Procházka, pianist in učitelj »Glasbene Matice«; pevski zbor »Glasbene Matice« in orkester sl. c. in kr. pešpolka št. 27. Pevski vzpored pod vodstvom koncertnega vodje gosp. Mateja Hubada, orkester pod osebnim vodstvom gospoda kapelnika. Vzpored: 1. Fr. Flotow: uvertura k operi »Alessandro Stradella«. (Orkester.) 2. Lehár: Ples vil. (Orkester.) 3. P. Križkovski: Utopljenka. Moški zbor. 4. B. Smetana: Nastop kralja iz opere »Dalibor«. (Orkester.) 5. a) dr. Benjamin Ipavec: »Če na poljane rosa pade«, b) K. Loewe: Pevec Tom. (Balada.) c) A. Lortzing: Adrija Marije iz opere »Wormski orožar«, poje gospica Olga Plautz. 6. a) dr. Gustav Ipavec: Tišek, b) dr. Gojmir Krek: Vabilo, c) dr. Anton Schwab: Moji devojdici (Serenada), mešani zbori, izvajajo se prvič javno. 7. K. M. Weber: Koncert za klavir, op. 79. Izra gospica Pavla Rozman. 8. B. Wagner: Fantazija iz opere »Lohengrin«. (Orkester.) 9. a) J. Procházka: »Kaj bi te vprašal«, b) K. M. Weber: Romanca iz opere »Čarostrelec«, poje gospa Julija Ferjančič. 10. Fran Gerbič: Gondolirjave pesem. Čveteroglasen ženski zbor. 11. J. Offenbach: Nastop, barkarola in epilog iz opere »Hoffmannove pripovedke«. (Orkester.) 12. a) Fr. Schubert: Marjetica, b) G. Bizet: Seguidilla iz opere »Carmen«, poje gospica Marija Moos. 13. G. Bizet: I. in II. stavek iz suite »L'Arlesienne«. (Orkester.) 14. A. Thierfelder: Iz »Zlatoroga«: »Ovila noč krog belih je kron«. Mešan zbor s spremljevanjem klavirja. 15. Dr. A. Dvořák: Slovanski plesi. (Orkester.) Začetek koncerta točno ob 8 uri, konec po 10 uri. Po koncertu igra še dalje do 12 ure vojaška godba. Med koncertom bodo v dvorani pogrnjene mize. Med izvajanjem posameznih točk se ne streže in kaditi je do izvršitve vspeveda prepovedano. Vstopnina 2 K za osebo. Vstopnice se dobivajo v trgovini g. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajni. — NB. Ker je nabava koncertnega klavirja za društvo, njeno šolo in koncerte nujno potrebna, se slavno občinstvo prosi, da se mnogobrojno udeleži koncerta. Preplačila in prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo v trgovini g. Lozarja in na večer pri blagajni.

Musica sacra. V četrtek 8. maja v stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Tretjo instrumentalno mašo v A-moll zložil Bernard Hahn, aleluja s koralnima verzikloma dr. Franc Witt, ofertorij »Ascendit Deus« Anton Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Maša v čast M. B. v G-moll zložil Jan. Schweitzer, graduale Aleluja. »Ascendit Deus« zložil A. Foerster, ofertorij »Ascendit Deus« zložil A. Foerster.

Izpred sodišča.

V moko je mešal žveplo 17letni mlinar M. Jamnik v Vandelici pri Velikovcu, ker je hotel Margareto Plasovnik odgnati od svojega mlina. Tej je po uživanju moke postalo slabo. Jamnik je dobil od deželne sodnije celovške tri dni zapora, Plasovnici pa mora plačati 2 K 50 h.

Porno plačan srnjak. 30letni delavec Janez Grün in 40letni posestnik M. Sumič v Št. Jakobu sta l. 1899 v lovu grofa

Helldorfa vstrelila srnjaka. Žena Grünova je radi nekega prepira zdaj naznanila svojega moža, ki svoj zločin pripozna, dočim S. taj. Obtožena dobila od dež. sodnije celovške po dva meseca težke ječe s postom vsakih 14 dni in g. Helldorfu morata plačati 16 K.

Milo kradel je 62letni delavec J. Samonik v Št. Petru pod Celovcem. Dne 29. marca je hotel odnesti za 12 K. Ko so ga zasačili, je vrgel milo proč, torej ni nastalo škode. Vkljuba temu je celovški sodnik ljubitelju mila prisodil štiri mesece težke ječe s postom.

Krivo priče je takal 32letni kovač Fr. Samonik na Brnci. Dne 2. jan. t. l. je brez povoda natepel črevljarja Jos. Pelosa. Ta je stvar naznanil sodniji. Samonik je nagovarjal priči Stuberja in Kričaja, naj pred sodnijo drugače izpovesta. Zato je dobil v Celovcu štiri mesece ječe, Pelosu mora pa plačati 20 K kot odškodnino za udarec.

Celovške ječe so prenapolnjene. Zato so morali minuli teden 41 ujetnikov oddati v ječe drugih sodišč.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. maja.

Nervozno »Narodovo« uredništvo.

Nedavno smo priobčili dva članka, v katerih smo povdarjali, da bi na korist celokupne slovenske stvari bilo mogoče z v resnici narodnimi elementi narodno-napredne stranke skupno postopanje. »Narod« je postal seve silno nervozen in upije, da mi pri tem iščemo pomoči. To je pač smešno! Od liberalcev mi nečemo in ne rabimo pomoči. Zanimivo je »Narodovo« priznanje, kako se trese za eksistenco svoje stranke, ko pozivlja svoje somišljenike, naj samo še nekaj let »zdržijo«, da potem bodo gotovo zmagali. Iz tega se vidi, da je pogum pri »Narodovcih« padel že precej. In ni čuda! Na Dunaju je liberalna stranka nišla, če tudi »Narod« v veliko radost informiranih krogov vedno hobna o silnem pomenu svoje stranke v drž. zboru. V kranjskem deželnem zboru naprednjakom tudi več ne bo šlo tako, kakor prej, in njihovi junaki bodo morali večkrat zlesti pod klop. V svoji nervoznosti »Narod« laže o naši stranki, kar se da. Ena najdebelejših laži je, da je katol. narodna stranka z narodnimi koncesijami imela pri zadnjih državnozbornskih volitvah vso silo v boj za »klerikalce«. Vsem je še znano, kako so nemški voditelji letali agitirali za liberalnega Zupančiča po Kočevskem proti g. Povšetu. Od katol.-narodne stranke nimajo Nemci nobenih »zavez«, pač pa ima kočevski župan pismo, v katerem se obljubuje, da bo notar Plantan v slučaju izvolitve varoval »den deutschen Besitzstand«. »Narod« piše dalje, da so se »klerikalci« za svoječasno izvolitev dr. Papeža iz cele zbornice morali odpovedati vsem narodnostnim prizadevanjem, in da so za germanizacijo slovenskih otrok dovoljevali sramoten tribut, potem pa plačevali podporo s prepričenjem slovenskih napisov v Ljubljani. Resnica pa je: Za izvolitev dr. Papeža iz cele zbornice »klerikalci« niso obljubili nič, samo dr. Papež, ki je bil prej divjak, je moral pristopiti v stranko. Kar se tiče »sramotnega tributa« 600 gld. za pouk nemškega jezika, je ta tribut kranjske dežele padel ravno s pomočjo naših poslancev. Ko je l. 1890 predlagal zopet posl. Luckmann v ta namen 1000 gld., je dobil krepak odpor. Odbor katol.-narodne stranke se je dalje izrekel za samoslovenske učilne napise v Ljubljani, v tem smislu sta nastopala tudi gg. Povše in dr. Gregorič, če je pa kdo drugače ravnal, ni ravnal po sklepu stranke, ampak na svojo pest. Kaj takega je danes naravnost izključeno. »Narod« to sam dobro ve, zato pa posega po takih nerodnih izgovorih, kakoršne je priobčil včeraj. »Za šest let ostane vse, kakor je bilo!« kriči »Narod« in pravi, da so pri tem v dež. zboru mero-dajni naprednjaki. Naprednjaki v dež. zboru pa so v resnici uboščki, ki so odvisni le od baron Schweglove milosti. S skrajnim naporom hoče »Narod« pokriti revščino svoje stranke in se baha, da so »klerikalci« celo v drž. zboru prišli ob vse. Ali se dr. Tavčar res ni jokal, ko je to pisal? Kamor koli se v drž. zboru ozre slovenski »naprednjak«,

nihče ga ne mara, in iz jugoslovanskega kluba so ga celo ven vrgli. Liberalna stranka je v državni zbornici tako korenito kompromitirana, da tega niti v desetih letih ne popravi. Nato pride zopet staro poročilo o »pokanju v klerikalni gospodarski organizaciji«. To so le liberalne želje. Da je na ti-soče ljudskega denarja radi naše organizacije šlo v nič, je popolnoma neresnično. Z organizacijo se ljudstvu premoženje hrani in se mu dajejo novi viri dohodkov. Zato ta organizacija krepko raste, kar pa je napak bilo, jih poštvovalni, nesebični možje odstranjajo, ne da bi trpelo ljudstvo, in iz posameznih napak se končno tudi učimo, a ne na korist liberalcev. Samo tisti, ki nič ne delajo, morejo reči, da se jim ni nič ponesrečilo. Ako želimo zveze s poštenimi slovenskimi elementi, naj si »Narod« ne domišlja, da se hočemo približevati tisti stranki, ki stoji za tem umazan listom. Nekaj pa jim lahko rečemo: »Bolj ko bodo nastopali tako, kakor so v prvi seji dež. zbora meseca decembra, slabše se jim bo godilo!«

Osebnosti. Umrl je na Žagi na Goriškem c. kr. poštar in posestnik gosp. Andrej Braza. — V pokoj je stopil v Gorici višji poštni kontrolor gosp. Emanuel Hubert. Nadomestuje ga začasnó gosp. Ed. Ušaj. — Zobozdravniški ateljeje otvoril v Gorici g. dr. B. Pihl. — Tehnični vodja državnih del za pokončavanje trtne uši g. Fr. Matjašič je imenovan vinorejskim nadzornikom I. razreda s sedežem v Gradcu. — Predsednikom graške trg. in obrtne zbornice je izvoljen gosp. Franc Kloiber.

Na Rakeku je bil v nedeljo izborni obiskani shod. Govoril je dr. K. rek.

Arhitekt Maks Fabiani. Slovenec, arhitekt g. Maks Fabiani, je dobil od prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda naročilo, da izvrši nekatere stavbne preuredbe v njegovi palači v Pragi. Neko veliko, baje sijajno ponudbo, v Rusiji je g. Fabiani odklonil.

Poročila se je v nedeljo 4. t. m. gđ. Josipina Slavec iz Ospa z gosp. Josipom Lojkom, poštnim uradnikom v Malem Lošnju.

Iz Dobropolja. Skodova Micon, katero je bil rešil iz ognja Erjavc, je umrla za posledicami požara. Pokopali so jo v ponedeljek. — V nedeljo pred sveto mašo ob desetih je gospod župnik blagoslovil novo brizgalno in orodje gasilnega društva. V svojem govoru ob blagoslovljenju je razvijal misel: gasite ogenj, pa tudi v nemajte ogenj. Na gasilce je naredil lepi govor velik vtis. — Ob ognju v Zdenski vasi so bile prizadete zavarovalnice: Vzajemna v Ljubljani, Feniks, Fonciere in graška vzajemna, ki plača zavarovalnino za 85 poslopij. — S smrtjo županovo je zmešnjava v občini Videm prišla na vrhunec. Somišljeniki njegovi se branijo prevzeti dedščino, novega župana še ni, ker so somišljeniki rajnega vložili ugovor, in tako vodi sedaj občino neki — Prijatelj, bivši zasebni pisar rajnega župana. V takih razmerah bodo občinske stvari pač še bolj zmešane in zavožene. — Sedaj, ko bi bilo treba, da bi občinski svetovalci in somišljeniki rajnega župana stvar vodili naprej, se je eden izgovoril z boleznijo, drugi pojde pa v Toplice. Srečen pot!

Za realčno poslopje v Idriji so v tekočem tednu pričeli kopati temelj. Dela nadzoruje inženir g. I. Šotola.

Izlet na Kum je »Slov. plan. društvo« preložilo vsled neugodnega vremena na nedoločen čas.

Prememba posestva. Hišo g. Vinko Camernika v Slomškovi ulici je kupil kavarnar g. Lekani.

Sestanek ljubljanskih pekovskih mojstrov. Pri včerajšnjem občnem zboru sklenili so pekovski mojstri, da se dovoli pekovskim pomočnikom gurni nadomestni počitek. Zahtevi za nedeljski počitek se pa pomočnikom, kakor so dejali, z ozirom na občinstvo ljubljansko ne ugodí, čeprav stopijo v štrajk. Neki Škerbinc se je moral odstraniti z obč. zbora, ker je bil neopravičen zastopati pomočnike.

Ponesrečila se je 19letna posest. hči Marija Podkov iz Beričevega. Hotela si je ogledati novi svinjak, pri tem pa tako neresno padla, da je prišla glava med dve

deski, ki sta jo stisnili za vrat in zadušili, predno ji je došla pomoč.

Umrli je v Kološi na Ogrskem tudi po Ljubljani in po Kranjskem splošno znani potovalec Deillerjeve trdnice za cerkvene predmete gospod Franc Brückner. Bil je plemenit mož, ki je vedno le dobro storil svojemu bližnjemu. — Umrli je danes zjutraj Ivan Žitko v 24. letu starosti, sin občesposlovanega posestnika in mnogoletnega ključarja sv. Antona, Jakoba Žitko, domačega Stefina v Virdu pri Vrhniki. N. v m. p.!

Ogenj je dne 30. m. m. upepelil hišo, pod, hlev in dvoje svisli posestniku Fr. Kosu na Dobravi pri Radečah. Zanetil je v svislih petletni otrok. Skodo cenijo na 2000 kron, zavarovan pa je bil Kos za 800 K.

Vodovod v Toplicah. Dela za ta vodovod so oddana podjetniku G. Rumpelu na Dunaju ter je trdnica že začela z deli.

Povodenj. Iz Save pri juž. železnici se nam poroča: Sava je dne 5. t. m. odnesla okoli 12 kubičnih metrov hrastovega in smrekovega lesa g. lesnemu trgovcu Martinu Dernovškemu (pošta Sava). Les je vreden okoli 150 K. Zraven je voda odnesla tudi 4 vrvi, vredne okoli 15 K. Če kdo katero teh stvari najde, naj jo odda posestniku.

Piva na Kranjskem se je v preteklem letu zvarilo 61.039 hl. V zadnjih treh letih se je ta produkcija na Kranjskem zmanjšala za 21.425 hl.

Ljubljanske novice. Poročil se bo g. Anton Gutnik, mag. oficijal, z gđ. Mihaelo Windischer, poštno ekspeditorico v Brusnicah. G. Dan Makar, posestnik iz Metlike, se poroči z gđ. Agato Češnovar. — Gosp. Jos. Petrič razpošilja obvestilo, da je svojo detailno prodajalnico s papirjem na sv. Petra cesti prodal g. Jerneju Bahovcu. — Nesreča na električni železnici. Včeraj popoldne se je splašil na Dolenjski cesti pred električno železnico konj posestnika Antona Kraljiča iz Verbičja. Konj je prevrnil voz, odtrgal se in dirjal naprej.

Kraljič je prišel pod voz ter je znatno ranjen na rokah in nogah. Tudi konj je ranjen na trebuhu. — Aretiranje. L. 1883. na Homcu, okraj Kamnik, rojeni knjigoveški pomočnik Henrik Jerman je delal kot delavec v tovarni na Jesenicah, kjer je ukradel svojemu tovarišu Martinu Savincu črn havelok in Franc Gladeku klobuk in krtačo. Nato je Jerman zginil z Jesenic. Prišel je v Ljubljano, kjer ga je policija prišla in zaprla. — Zgubila je Marija Rihar srebrno uro v vrednosti 32 K. — Kužek Žoli je v Ljubljani eden najbolj zvitih psov. Neizmerno ljubi svojega gospodarja in niti trenutek ne more ostati brez njega. Zlasti rad kibicira, kadar njegov gospodar bilijardira. Kadar mu gospodar pred nosom vrata kavarne »pri slonu« zapre, si Žoli hitro pomaga. Žoli gre poiskati si postrežbo pred pošto ter postrežbo toliko časa za blače vleče, da mu postrežek gre odpret. — V delavnicah tukajšnje južne železnice vlada sedaj šo mir. Nekateri delavci so imeli včeraj sestanek pri Kmeticu. Odpuščenje delavca Rojca ni v zvezi s tem gibanjem, ampak je nasledek znanega pretepa, o katerem smo nedavno poročali. Kakor čujemo, namerava južna železnica, ako ne bo dovolj dela v skladišču, odpustiti 30 neoženjenih delavcev, ker po sedanji uredbi pri tovarnih vlakih v Trst potrebuje namestu 4 samo 3 zavirače.

Hum pri Ormoži. Predzadnji četrtak bile so tukaj občinske volitve. V odbor so bili izvoljeni gg. Ivanuša Martin, Ivanuša Miha, Jerenic Ivan, Lesjak Ivan, Masten Ivan, Podgorelec Ivan, Podgorelec Matija, Porekar Anton, Škrinjar Andrej, Šterman Franc, Vaupotič Jakob in Vtičar Martin, ki so vsi pošteti katol.-narodni možje. Pri izvolitvi starešinstva hoteli so vsi odborniki v prvi vrsti pokazati dosedanjemu prvemu svetovalcu gosp. Martinu Ivanušu, ki je razun zadnje dobe 18 let izborni županov, povsem zasluženo priznanje in hvaležnost ter so ga soglasno izvolili zopet županom. Izvoljeni se zehvali za to posebno zaupanje, a iz postavnih vzrokov volitev odkloni. Pri

drugi volitvi bil je tudi enoglasno novim županom izvoljen vrl gospodar in narodnjak g. Ivan Masten, obč. svetovalec pa gg. Martin Ivanuša in Martin Vtičar. Daj Bog, da bi novi odbor srečno deloval z najboljšimi uspehi za korist občanov in mile domovine!

Štajerske novice. — Učiteljsko društvo gornjegrajskega okraja zboruje dne 11. maja t. l. v Št. Janžu pri Korusu. Zborovanje se prične ob 1. uri popoldne. V slučaju, ko bi deževalo, se preloži zborovanje na ugodnejši čas. — Most čez Savo pri Brežicah se začne že v najkrajšem času graditi. Veljal bo 500.000 kron; od tega bodo dali po 100.000 kron: država, dežela štajerska, mesto Brežice in okrajni zastop brežiški. Deželni odbor kranjski je obljubil tudi prispevati, in je upati, da bo nakazal še ostali znesek 100.000 K. — V Ptujju zidajo poslopje za višji dekliški zavod. Večina Ptujčanov ni posebno s tem zadovoljna, ker nič kaj ne zaupajo novi šoli, in so prepričani, da bo imelo mesto od tega več škode nego koristi. Poslopje bo stalo med železniškim nasipom, klavnico in plinarno, torej na prav neprimernem in nezdravem prostoru. — Dravski most pri Marenbergu bode veljal 77.000 kron. Dežela plača v treh letih 20.000 kron. — Cecilijansko društvo za lavantinsko škofijo je imelo 24. aprila v Mariboru občen zbor, na katerem je sprejelo med drugim resolucijo, da bi se zboljšalo cerkveno petje, in da je v ta namen jemati za organiste res orgljanja večje ljudi. — Iz mariborske kaznilnice. Ječarju je zaupal kaznovani Ant. Scholz, ki je sedaj v mariborskem zaporu, da ima v bližini zakopan od nekega uloma 3000 kron. Ječar je o tem obvestil žandarje, ki so šli zakopani denar iskati, a brez uspeha. Zviti ptič jih je najbrže potegnil za nos.

Kompromis. Nemški listi javljajo, da je valed kompromisa voljenih v Slovenjem Gradcu v odbor okrajne posejilnice šest Nemcev in šest Slovencev.

Rudarske vesti. Nekateri listi javljajo, da bodo v Trbovljah in v Hrastniku odslej samo štiri »šhte« na teden, v Zagorju pa samo pet. V Idriji prideta se pogajati z delavci vitez Schoepf in S. Rieger.

Zdravljenje jeclajočih. Na okoliški deski šoli v Celju se bodo zdravili jeclajoči po metodi prof. Leon Berquanda v času od 12. maja do 21. junija t. l. Vpisavanje se vrši v soboto, dne 10. maja od 10. do 11. ure v II. razredu imenovane šole. Poučevalo se bode vsak dan izvzemši nedelje in praznike od 11. do 12. ure, ob sredah in sobotah od 10. do 11. ure popoldne. Pouk je brezplačen in vsakemu pristopen. Tečaj vodi zato vsposobljen učitelj.

Iz Celovca, dne 5. maja. Vso minolo noč je močno deževalo. Zjutraj pa je začel padati sneg kakor sredi zime in bati se je, da je napravil precej škode. Popoldne je nehal dež in sneg. Če se zjasni, bati se je, da nastane mraz in slana in da bo pokončano vse sadje ter bodo trpeli poljski pridelki.

Mandata bo odložil državni in deželni poslanec celovške obrtne zbornice Hinterhuber.

V Beljaku imajo prihodnji teden občinske volitve. V boj bodo posegli tudi Vsnemci in soc. demokratje.

Laških delavcev se je preko Pon-tebe doslej pripeljalo 50.146.

Boji med Lahi na Goriškem. Prejšnji teden so se izvršile občinske volitve v Dolenjah ob Idriji. Tudi tukaj sta si stali nasproti dve stranki, namreč stranka rudečih »Legašev« in patrijotično-avstrijska stranka. Zmagala je zadnja, če tudi se je prva trudila, da bi celo z denarjem dobila za se glasov. V prejšnjem starešinstvu je bilo veliko »Legašev«, ali pri sedanjih volitvah prodrl ni nijeden teh ljudi.

Vinska poskušnja goriških vin se bo vršila dne 25. maja t. l. v Gorici.

Štanjelski grad prodan. Štanjelski grad s posestvom vred je kupil bogataš Sessler. Doslej je bil grad last grofa Melsa.

Prvi davek na vožne karte uvedo v Gradcu. Štajerski deželni zbor je v ponedeljkovi seji sprejel dotični predlog, ki velja za vse male železnice v Gradcu.

Utonil. Iz Št. Ruperta se nam poroča: V ponedeljek 5. t. m. je v Bistrici utonil 9letni Fr. Urbančič iz Brinja. Nesel je za birmo delat srajco k šivilji.

„Quo Vadis“ v gledališču. V goriškem gledališču je neka laška potujoča družba igrala te dni dramatizovani Sienkiewiczov roman »Quo Vadis«. Dramatizoval ga je Italijan Serafin Renzi.

Samomora. Ustrelil se je v Divači tržaški trgovec Karol Trouvè. V Trstu se je zastrupil komptorist Anton Kartnagger.

Stavka v Ljubljani se nadaljuje. Zidarji in tesarji tudi danes ne delajo. Na Tržaški cesti so delali pri Beliču štirje zidarji. Prišli so stavkujoči in jih odgnali od dela. Kranjska stavbinska družba je oddala delavske knjige stavkujočih na magistrat. Pri V. Treotu je začelo delati dopoldne kakih 16 zidarjev pod varstvom policije. Prišlo jih je podit proč kakih 100 stavkujočih, na kar so prenehali z delom. Trdnica Faleschini je odpelala svoje stalne delavce, ki so se tu bali delati, na delo v Kočevje, pod starimi pogoji. 20 orožnikov je odšlo iz Ljubljane, ker vlada mir. Danes dopoldne je šla deputacija stavkujočih delavcev k gospodu deželnemu predsedniku. Danes dopoldne se je zopet vršil shod stavkujočih. Delavci pri Treotu bodo v petek delali, ker je gospodar dovolil deseturni delavnik, ostali delavci menda vztrajajo v stavki.

Nasledki prvega maja. Iz Tržiča (Monfalcone) se poroča: Ker so se delavci v svilarni v Tržiču udeležili praznovanja 1. majnika, je določilo ravnateljstvo, da se tovarna zapre za nedoločen čas. Vsled tega so zapustili delavci v tovarni za kože delo. Ravnateljstvo svilarne je pripravljeno isto zopet odpreti, ali le, ako delavci podpišejo obvezo, da ne bodo več praznovali 1. majnika. Delavci se temu protivijo. Delavci so imeli že več shodov, na katerih so odločili, da ostanejo v štrajku.

Štrajk v škedenjskem plavžu. Iz Trsta se poroča, da so stopili v štrajk ogljarji škedenjskega plavža, ker jim vodstvo ni hotelo povisati dnin, kakor so zahtevali.

Izvoška ubilo. V Trstu se je splašil konj izvoščku Antonu Sasmanu. Izvošek je skočil na tla, da ustavi konja, v tem hipu se je voz prevrnil na izvoška in ga ubil.

Prve črešnje so prišle na goriški trg predvčerajšnjim. Cena je bila za vsako črešnjo dva vinarja.

Dezertar streljal na stražnika. Dezertar 17. pešpolka, bivši knjigoveški pomočnik Kastran, se je danes vtihotapil v mesto na svoj dom v Rožnih ulicah. Policija je za to zvedela. Vodja policijske straže Breznik je hitel, da bi ga aretiral. Ko je dezertar zapazil Breznika, je iz revolverja nanj streljal. Breznik ni bil zadet in je hitel po policijo. Policija je obkrožila hišo. Kastran se je z revolverjem zaklenil v sobo. Poslali so tudi po vojake. Na stotine občinstva je ob 4. uri obkrožalo hišo. Dezertar se je občinstvu z okna smejal in metal med občinstvo — jajca. Pravi, da se pred večerom ne poda. Sam se je obstrlel.

Nasvet glede streljanja proti toči. Toča se je letos že zgodaj oglasila, namreč 22. t. m. na Vipavskem. Ta zgodnji elementarni pojav sili naše vinogradnike in tudi sadjerejce, da začno dosti zarana misliti na obrambo proti temu hudemu sovražniku vinskega in sadnega pridelka. Vsakdo, ko vidi, da se začne zbirati črni, kopam podobni oblaki, ve, da ta prikazen na nebu ne pomeni nič dobrega ter da se bliža nevarnost. Razumen vinogradnik bi moral v tem trenutku takoj storiti vse potrebno, da prepreči bližajočo se nesrečo. Ali mnogo jih je, katerih to zbiranje oblakov prav nič ne moti, marveč čakajo do zadnjega trenutka a streljanjem, ker mislijo, da strelni aparat zna delati čudeže. Ko pa je nevarnost neizogibna, tedaj pa se jih poloti razburjenje, v katerem se navadno pregrešijo proti pravilom vspešnega streljanja. In kaj se tu rado pripeti? V skrajni sili hiti vinogradnik na strelno postajo, kamor vzame seboj še kakšnega tovariša pomočnika. In tu baše eden v največji hitrosti topiče, drugi pa prižiga. Pri tem ne pazita ni na to, kam pade užgalna vrstica, ni na to, kako je vsipati smodnik, in nasledek tega je včasih usodopoln. Goreča vrstica pade lahko v smodnik, ki se vname, a vname se čisto tudi oni smodnik, katerega se usuje v prevroči topič, katerega se navadno niti ne obriše. Ker imajo nekateri celo navado, da gledajo pri vsipanju v

topič, zgodilo se je že več nesreč, da so bili po obrazu ožgani. Konec tega je, da se je zgrešil namen streljanja in da je škoda velika. Zaradi tega se ne more dovolj pripočeti, da se vinogradniki ne zanašajo na zadnji trenutek, marveč da začno previdno in polgoma streljati takoj, ko se začno zbirati hudi oblaki. Pri tem je počakati, da se od strela do strela topič ohladi, in je sploh paziti na vse predpise. Nikdar pa naj se ne strelja v razburjenju, ker to stvari vedno več škoduje, nego koristi. — Po »Domov.«

Najnovejše od raznih strani Nezgoda kraljeve rodbine grške. »Agence Havas« javlja: Kraljeva jahta »Amphitrite« z grško kraljevo rodbino na krovu. Je o polunoci blizu Chalkisa v Euripisu na nekem mestu, kjer je bilo močno valovanje, zavozila na suho. Več parnikov je na delu, da jahto spravijo zopet v vožnjo. Jahta je vozila v Chalkis, kjer je kralj hotel praznovati svoj imendan. — Potresne sunke so čutili dne 6. maja na raznih krajih na Španskem in na Francoskem. — Kraljica Viljemina je še vedno v nevarnem položaju. Zdravniki se boje, da nastopi sestrupljenje krvi. — Top razletel se je pri vojaških vajah pri Ceskenyju. Nek narednik in nek prostak sta ubita, en vojak težko ranjen. — Samomor grofa. Pri Raveni so našli v vodi mrtvega grofa Paso linija, ki je živel v veliki revščini in je zadnji čas služil kot kuhar. — Ponesrečena stavka. Iz Kodanja se poroča, da je stavka delavcev v luki proglašena za končano, ker ni upati nobenega uspeha. — Sodrug Lucchenija, 27letni Giovanni Silva se baje mudi na Nemškem. Policija ga vstrajno išče. — Veliko goljufijo so zasledili na ruskih železnicah na Poljskem. Goljufali so razni špediterji. Skoda znaša tri milijone rubljev. — Žrtve viharja. Na obrežju Hokkaido je velik vihar na morju zasačil ribiče. 250 ribičev je utonilo. — Parobrodarski trust. Morgan je postal gospodar kopnega in morja. Združil je sedem parobrodarskih društev s kapitalom 150.000.000 dolarjev. V tem trustu so se zedinile družbe »White Star«, »Dominion«, »Leyland«, »Atlantic Transport«, »American« in »Red Star«. Dve nemški progi »Hamburg Amerikan« in »Noret Germ. Lloyd« bodejo ostali zase, a vendar s trustom v sporazumu.

Grozni prizor v brivnici. V neki temešvarski brivnici se je zgodilo sledeče: Lastnik brivnice Lorenz Marque, razjezil se je nad nekim svojim obiskovalcem, ki je nespodobno nadlegoval njegovo 18letno lepo pošteno hčerko Marijo tako, da je zdijval od jeze. Z britvijo poskusil je umoriti najprvo sitnega svojega obiskovalca in svojo hčer. Jeznemu možu sta pa obadva ušla. Mož je nato sam sebi prerezal z britvijo žile in se poskušal obesiti. Posrečilo se je pa, ga rešiti. Njegova hčerka je v tem strašnem boju z lastnim očetom dobila več ran z britvijo na obrazu in na rokah.

Neomejen vladar — mode je angleški kralj. Kakor znano, je Anglija najbolj ustavna država na svetu, v kateri nima kralj nobene moči. Toda na polju mode je sedanjí kralj, ki je znan tudi po svoji lehkostnosti, neomejen vladar. V zadnjih dneh so angleški listi z vso resnostjo razmotrivali velevažno vprašanje, kake klobuke si bode nabavil angleški kralj in da naj se svet pripravi tudi na opustitev fraka. Nekako čudno je to, da se med tem, ko krvave na afrikanjskih bojiščih angleški sinovi, kralj tako lahkomišljeno bavi z modo. Morebiti išče z zmagami na modnem bolji zadoščenja za poraze na bojnem polju.

Moskovski dijaki in njih usoda. »Frank. Zeitg.« piše: »V minulem studijskem letu je bilo relogovanih več kot 2000 dijakov; 700—800 jih gre v ječe in nad 200 v Sibirijo. V srednjih šolah se je oistro izvrševal nalog, da se izključi vsak dijak iz zavoda, ki se ekscentrično vede na ulici. Inspekcijo v šolah imajo generalni in kljub temu le vre na Ruskem v vseh šolah. Najhuje gre dijakom v Moskvi, ki so padli v roke policije. Njih matere in sestre čakajo, da takorekoč opešajo pred ječo, da govorijo par besed s svojimi, in za to se tudi kažejo povsod simpatije do teh nesrečnih ljudi. Darov jim je bilo poslanih v veljavi 44.000 rubljev, dan na dan dobivajo lepe šopke, jedi in knjige; 120 dijakov, ki so od tukaj bili v Sibirijo poslani, so dobili po dobroti moskovskih trgovcev vsak kožuh, tople škornje in kape in perilo. Deportovani dobivajo od vlade mesečno 12 rubljev, za kar si komaj kupijo kruha. Oni dijaki, ki so internovani, morajo bivati v tem ali onem mestu in vsaki dan se oglašiti pri policiji in tako morajo večkrat tukaj cele ure čakati, da pridejo na vrsto. Veliko jih je tudi, ki so po nedolžnem bili kaznovani; mnogi izmed teh nesrečnežev obupajo in se pomore, drugi se vdajajo lenobi, pijančenju in drugim strastem.

582 1

K 45 575.088 — zavarovane glavnice, izgovilo pa se je pogodb za K 40.043 226 — zavarovane glavnice proti K 35 434 510. — v preteklem letu. Zavarovane gotovine bilo je koncem leta 1901 237%, milijonov kron glavnic in K 612 744. — rent, disti priraščaj znaša na zavarovani glavnic K 16,955 764. — Premijskih dohodkov je bilo K 10 031 421. — izplačanih je bilo pri zavarovanju na smrt in na doživetje K 4,882.299. — za neredne škode bilo je pa rezerviranih K 790.113. — **Pomožni premijski rezervi za znižanje obrestne mere, katera se je ustanovila še-le pred nekimi leti in katera je sedaj narasla na K 600 000. —, odkazalo se je 500.000. — in se je ista torej povišala na K 1,100 000. —.** Premijska rezerva in pronosi pri oddelku za zavarovanje na življenje — vtešvi prejojenjenih K 1,100.000. — — znaša koncem l. 1901 **K 63,573.742.70.** Premijskih dohodkov v oddelkih za zavarovanje profil elementarnih nevarstev (požarom in poškodbam pri prevoznih) bilo je K 19,391.318. —, vzvratna zavarovanja so veljala K 8,821.148. —, za škodo izplačalo se je — odštevši vzratno zavarovalne deleže — K 6,639.173. —, za neredne škode pa je bilo rezerviranih po odbitku vzvratno zavarovalnih deležev K 1 210 256. —. Premijska rezerva v teh oddelkih znaša **K 11,273.150. —** in odštevši vzvratnega zavarovanja K 6,075.680. —.

Zavarovanje profil fatinskemu ulomu, katero se je vpeljalo v zadnjih mesecih leta 1900, razvilo se je v prav zadovoljivem obsegu in je pričakovati, da se bode isto tudi tu, kakor v inozemstvu, posebno na Nemškem, kot občinstvu jako potrebno, vedno bolj razširjevalo.

Po odbitku vže omenjenega nakazila v znesku K 500.000. — k pomožni premijski rezervi za znižanje obrestne mere ostane — prištevši prenos pretečenega leta v znesku kron 12 476 62 — dobiček v znesku kron 1,046.140.88. Od tega se je nakazalo premijski rezervi oddelka za zavarovanje na življenje K 72 984 20 in rezervi splošne bilance K 100.000. — in je tedaj prvonavedena rezerva narasla na K 720.000. —, drugonavedena pa na K 1,000 000. —. Kot dividenda določila se je kakor v pretečenem letu svota K 160. — za delnico.

Rezerve društva znašajo več nego **73 milijonov kron** in sicer premijske rezerve (za lastni račun, t. j. po odbitku vzratnih zavarovanj) K 63,989 650. —, pomožna premijska rezerva za znižanje obrestne mere kron 1,100.000. —, dobitvene rezerve kron 6,674.983. — in kurzne rezerve K 1 628 537. —

Glavno zastopstvo za Kranjsko ima tvrdka 584 1-1

Ivan Perdan

v Ljubljani, Cesarja Josipa trg št. 13.

Usojam si u'judno naznaniti, da sem na novo otvorila 574 3-1

salon za izdelovanje damskih oblek

v Cenkerjevi hiši, Gradišče št. 6, I. nadstr.

Za mnogobrojna naročila prosi velespoštovanjem

Ivanka Gorjane roj. Primožič.

Spreglema se tudi dve učenki.

Spominske podobice

s sliko rajnega

kardinala **J. Missla**

in kratkim življenjepisom priporočila prodajalnice „Kat. tiskovnega društva, (H. Ničman) v Ljubljani

posamezne podobice po 6 vin., sto skupaj 5 K 60 vin.

Prodá se

iz proste roke hiša št. 11 ob Cesti na loko v Ljubljani s 3 sobami in 2 kuhinjama, poleg katere je hlev, dvorišče in velik vrt.

Več se poizvé pri lastniku **Ivanu Paiserju**, Cesta na loko. 575 8-1

VABILO

na

redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Žireh,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

ki se bode vršil

v nedeljo dné 25. maja 1902

ob 4. uri popoldne

v hiši načelnika.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Potrjenje računa za l. 1901.
3. Volitev načelnika.
4. Volitev računskega pregledovalca in njega namestnika.
5. Slučajnosti in dovolitev dobrodelnih daril.

K obilni udeležbi uljudno vabi

570 1-1

Načelstvo.

Mednarodna panorama

umefni zavod I. vrste,

v pritličju meščanske hiše.

Vhod s Pogačarjevega trga.

Ljubljanska umefna razstava I. vrste.

Fotoplastiška potovanja po celem svetu v popolni istini.

Razstavljeno le do sobote 10. maja:

Velezanimiva serija:

Cesar Franc Josip

pri zadnjih avstrijskih vojaških manevrih.

Prizori vaj cesarskih in drugih bark na morju.

Slikano v obliži Nj. veličanstva in z njegovim dovoljenjem.

Pojasnila gledé snovanja filijalk so tu radevolje na razpolago.

Odprto vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 9. zvečer. 578 1-1

Prečast, duhovščino in slav. p. n. občinstvo opozarjam na svojo že obče znano največjo zalogo

zlatnine in srebrnine

najnovejšega proizvoda po najnižjih cenah. Nadalje na veliko izber namiznih oprav iz china in pravega srebra.

Velika izber finih

koles

in

šivalnih strojev.

Poprave se hitro izvršujejo. * Solidna postrežba z jamstvom.

Za obila naročila in obisk se priporočam velespoštovanjem

Fran Čuden v Ljubljani, Mesni trg, nasproti rofovžu.

Novi ceniki s koledarjem zastoj in franko. 485 9-6

!!! Naznanilo !!!

Kdor je prijatelj **pristnih vin**, pride naj na **Turjaški trg št. 1**, kjer se točijo od 1. maja dalje po jako nizkih cenah:

Goriško, rudeče (Izabela) . . . liter po	24 kr.
Istrsko, belo, I. vrste . . . „ „	28 „
Vipavsko, belo, I. vrste . . . „ „	32 „
Sromeljčan (prima) . . . „ „	36 „
Istrsko, črno (staro) . . . „ „	40 „
Rolandec (vipavski) . . . „ „	44 „
Rizling (vipavski) . . . „ „	52 „
Refoško v buteljkah . . . „ 1 gld. —	„
Ljutomerčan v buteljkah . . . „ 80	„

Za pristnost vin jamči

Josip Cofič

gostilničar.

577 2-2

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razposilja tovarna ur v Mostu

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatnino

Most (Brux) št. 234, Češko.

Dobre rem ure iz nikla gl. 3-75

Prave srebrne rem. ure „ 5 80

Pristne srebrne verižice „ 1 20

Budilniki iz nikla „ 1 95

Moja tvrdka je odlikovana s

s c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na

rozpolago na tisoče priznanskih

pisem. — Cenik s podobami

brezplačno 573 100-1

Obleke za dečke in otroke

pralne in volnene, v najmodernejih fazonah

priporočata V 558 6-1

Gričar & Mejač

Ljubljana,

Prešernove ulice šte. 9.

Oblastveno potrjena

Hamburg-Amerika Linie

agentura **LJUBLJANA**, Marijin trg št. 1

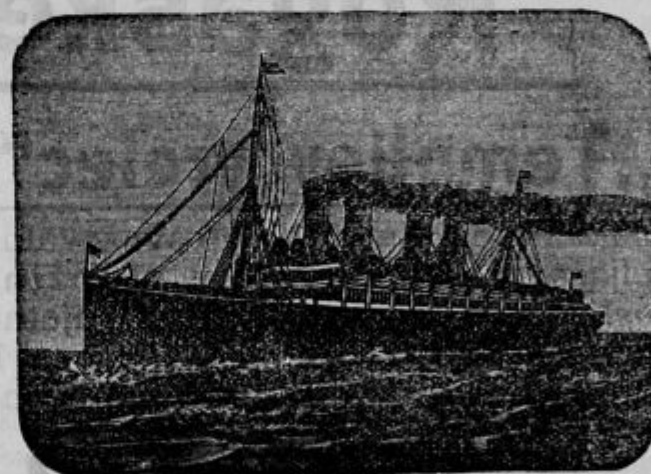
za odpravo potnikov in pošiljatev čez morje, zlasti pa v Severno

AMERIKO

Eden največjih, najhitrejših ter najvarnejših velikanskih parobrodov na svetu.

Hamburg-New York 6 dni!!

Odhod iz Hamburga do trikrat na teden. 541 5-3

Vsaka pomorska nevarnost popolnoma izključena, dobra prosta hrana, solidna postrežba, primerno nizke cene v vseh razredih. Vsakršna pojasnila točno in zastoj, ter vozne karte za velikanske brzo- in poštne parobrode daje

Hamburg-Amerika Linie

agentura **LJUBLJANA**

Marijin trg št. 1

nasproti frančiškanski cerkvi.

Trgovsko obvestilo.

P. n. gg. trgovcem in kupujočemu občinstvu naznanjam, da sem s 1. majem t. l. prevzel

trgovino z **norimberškim blagom**

od gospoda

Avgusta Auer-ja

na Starem trgu šte. 5 v Ljubljani

in jo bom vodil tudi za naprej v sedanjem obsegu.

Potrudil se bom, da ohranim zaupanje te znane tvrdke s solidno in ceno postrežbo, in prosim p. n. gg. trgovce in slavno občinstvo, da tudi meni ohrani dosedanje zaupanje.

Bilježim z velespoštovanjem

Avgust Auer-jev naslednik

J. Korenčan.

583 2-1

Otvoritev notarske pisarne.

Na mnoga vprašanja dovolim si pojasniti, da je smatrati mojo s
1. majnikom v pritličji hiše št. 16 na Bregu v Ljubljani otvor
jeno pisarno povsem

novim uradom,

kajti ni eden ni drugi pred kratkem v Ljubljano premeščenih dveh notarjev
ni bil imenovan naslednikom umrlih notarjema gg. Gogoli in Schön-
wetteru, toraj niti eden niti drugi ni prevzel nobene slednje navedenih
notarskih pisarn.

Dr. Rupert Bežek,
c. kr. notar.

540 5-5

NOV BRIVSKI SALON.

Visoko cenjenemu občinstvu spoštljivo naznanjam,
da sem otvoril z današnjim dnevom na

Sv. Petra cesti št. 27
novi brivnici

urejeno z vsem higijeničnim komfortom, kjer
bodem izvrševal vsa v to svrhu spadajoča dela točno
in vestno. — Priporočam se za prijazno obiskovanje
moje brivnice, ter sem z vsem spoštovanjem

Mate Valentič
gledališki brivec.

580 2-1

Služba zadružnega tajnika

se takoj odda pri „Splošnem kreditnem društvu“ v Ljubljani. Plača po dogovoru.
Ponudbe naj se vložijo najkasneje do 15. maja t. l.

551 2-2

Novo urejena prva hrvatska tovarna za šaluzije, rolete,
lesene in železne zastore na valjoih in kartonaže

G. Skrbic

Ulica 40 ZAGREB Ulica 40

priporoča svoje na glasu solidne, točne in cene 118 12-4

domače proizvode, odlikovane z največjim odlikovanjem.

Moderni stroji! Brez konkurence!

Ceniki zastoj in franko. * * * Poprave točno in po ceni.

Svoji k svojim! **Brez konkurence!**

Priporoča:
brizgalnice,
cevi, pase,
lestve i. t. d.
za gasilna
društva in
občine,

C. in kr. privilegovana
**tvornica brizgalnic, cevij,
pasov in gospodarskih
strojev**
R. A. SMEKAL
iz Čeha, Moravsko.
Podružnica v Zagrebu.

nadalje
gospodarske
stroje
in
peronospera-
brizgalnice.
i. t. d.

NB. Najnoveje: Izdelovanje aparatov za acetylin-razsvetljavo s
čistilnikom, motor-vôz, gumi-cevij vsake vrste. 974 16

Usojamo si naznaniti, da smo poverili zalogo in razpečavanje
naše renomirane in vsestransko priljubljene

Rogaške kisle vode

„Templjev vrelec“,

najzdravejša dietetična in osveževalna
pijača, ki je radi velike množine
ogljeneve kisline in svojega prijetno
rezkega okusa najboljša primes h
kranjskim in štajerskim vinom, in

„Styria-vrelec“,

davno preizkušena zdravilna voda
proti bolečinam v želodcu in črevih,
vnetju ledvic, motenem prebavlja-
nju, katarih v grlu in krhlju, driski
itd. itd.

tvrdki **Mihael Kastner v Ljubljani.**

Ta ima vodo obeh naših vrecev vedno svežo v zalogi in jo od-
daja po najnižnjih, določenih cenah razprodajalcem in zasebnikom.

Pri naročilu celih zabojev se dovoljujejo naslednje izredne cene:

1 zaboj s 25 bokalnimi steklenicami (izvirna rogaška oblika) „Templjev vrelec“ K 7-75

1 zaboj s 50% bokalnimi steklenicami (oblika Bordeaux) „Templjev vrelec“ . . K 11-50

franko na dom ali postajo Ljubljana.

Prosimo, da se blagovoljno vzamejo na znanje te izredno ugodne cene ter
naslavlajo vsa naročila naravnost na našo zalogo g. M. Kastnerja v Ljubljani.

Velespoštovanjem

Deželno oskrbnišvo vrecev
Rogaška Slatina.

567 3-2

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelsasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 46